

LIETUVOS ARCHITEKTŲ RŪMAI

Kalvarijų g. 1, LT-09310 Vilnius. Tel. (+370 5) 2754241, el. p. info@architekturumai.lt, www.architekturumai.lt
Atsiskaitomoji sąskaita LT50 7044 0600 0606 7130 AB SEB, kodas 70440. Įstaigos kodas 301111540

**Lietuvos Respublikos aplinkos ministrui
Simonui Gentvilui**

A. Jakšto g. 4, LT-01105 Vilnius
El. p. info@am.lt

2021-05-13 Nr. S21/05/

Originalas siunčiamas nebus

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKO TERITORIJOS BENDROJO PLANO SPRENDINIŲ

Lietuvos architektų rūmai (toliau – Rūmai) atsižvelgdami į 2021-05-10 vykusios diskusijos metu išdėstytas pastabas ir į Lietuvos Respublikos teritorijos bendrojo plano (toliau - LR BP) sprendinius, pažymi, kad LR BP sprendiniai nėra metodiškai išbaigti ir nuoseklūs, t.y. jiems trūksta aiškumo, nuoseklumo, suprantamumo ir tikslumo. Rūmų manymu, LR BP sprendiniai yra painūs, sunkiai skaitomi, dauguma sprendinių nėra aiškūs, konkretūs, taip pat yra neaiški pateikto dokumento struktūra.

Įvertinę 2021-05-10 diskusijos metu išsakytas nuomones bet LR BP sprendinius Rūmai pažymi, kad:

1. LR BP sprendiniuose ir toliau neatskiriami strateginiai ir teritoriniai sprendiniai.

Rūmai pažymi, jog LR BP sprendiniuose aiškiai neatskyrus strateginių ir teritorinių teiginių dokumentas tampa neaiškus ir sunkiai suprantama dokumento esmė. Rūmai mano, kad ne LR BP sprendinių įgyvendinimo programoje o pačiuose LR BP sprendiniuose turi atsispindėti strateginių ir teritorinių teiginių atskyrimas.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu, neturint bent preliminariai parengtos LR BP sprendinių įgyvendinimo programos neįmanoma kompleksiskai ir kokybiškai vertinti konkretizuotų LR BP sprendinių.

2. Taip pat Rūmai pažymi, kad LR BP sprendiniuose nėra:

a) aiškiai nustatytos Valstybės teritorijos apgyvendinimo sistemos, krašto urbanistinės struktūros, miestų urbanistinių jungčių, miestų urbanistinių struktūrų sampratos. Taip pat ignoruojama Lietuvos teritorijos apgyvendinimo sistemos formavimo tradicija, krašto urbanistinės struktūros metodika ir nuostatos, kurias modeliavo įvairių sričių mokslininkai (prof. K. Šešelgis, prof. P. Kavaliauskas, prof. P. Juškevičius, prof. J. Vanagas, prof. Z. Daunora) ir kurios iki šiol nėra moksliskai paneigtos.

b) mokslinio metodiškumo. Savarankiškas ir moksliniais tyrimais nepagrįstas teiginių traktavimas svarbiausiame LR BP skyriuje „ERDVINIŲ SISTEMŲ VYSTYMAS“ nuo apgyvendinimo sistemos, integruoto miestų ir teritorijų planavimo, kompaktiško miesto iki užstatymo tipų traktavimo, jų painiojimo su funkcinėmis veiklomis bei funkciniais prioritetais, lieka klaidingas. Manytina, kad tokių metodinių klaidų neturi būti pagrindinio šalies teritorijų dokumento kontekste.

c) pasekmių arba nuostatų žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentams. Jos lieka neįvardintos, todėl ir neprognozuojamos rengiant žemesnio lygmens teritorijų planavimo dokumentus.

3. Išlieka neprofesionalus kai kurių vartojamų sąvokų ir terminų interpretavimas. Taip pat LR BP sprendiniuose yra labai didelis kiekis niekaip neapibrėžtų naudojamų specifinių sąvokų ir terminų. Nepaaiškinta, kaip pateiktos sąvokos ir terminai traktuojami dokumente.

4. Nėra aišku, kodėl Valstybės lygmens teritorijų planavimo dokumentui atsisakoma atlikti nepriklausomą ekspertinį svarbiausių temų vertinimą ir vertinimo rezultatus publikuoti viešai.

Manytina, kad tokios lygio dokumentas, vien dėl jo svarbos šalies gyvenime, privalo būti ekspertuojamas pagrindiniais struktūriniais aspektais: geopolitiniu, moksliniu/urbanistiniu, planavimo, ekonominiu, susisiekimo, kraštovaizdžio, kultūros. Tokio tipo vertinimas ir viešumas turėtų neabejotinai teigiamų pasekmių tiek LR BP sprendinių struktūrai, tiek ir paties dokumento turinio kokybei.

Atsižvelgiant į tai kas išdėstyta Rūmai mano, kad esant tokiems trūkumams LR BP derinimo ir tvirtinimo procedūra negali būti tęsiama.

Lietuvos architektų rūmų pirmininkas

Lukas Rekevičius